

Rozkład materiału i plan wynikowy do historii dla klasy 7 szkoły podstawowej

oparty na programie nauczania *Wczoraj i dziś* autorstwa Tomasza Maćkowskiego

KLASA VII			
Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej. Uczeń:	Liczba godzin
Rozdział I: Europa po kongresie wiedeńskim			
1. Kongres wiedeński	<ul style="list-style-type: none"> – okoliczności zwołania kongresu wiedeńskiego – uczestnicy kongresu wiedeńskiego i ich rola w podejmowaniu decyzji – „sto dni” Napoleona, jego klęska pod Waterloo i ostateczny upadek cesarza Francuzów – postanowienia kongresu wiedeńskiego – zmiany ustrojowe i terytorialne – sprawa polska na kongresie wiedeńskim – Święte Przymierze – jego cele i uczestnicy – postacie historyczne: car Aleksander I, Klemens von Metternich, Charles Talleyrand – znaczenie terminów: <i>restauracja, legitymizm, równowaga europejska</i> 	– omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy, w tym do ziem polskich (XIX.1)	1
2. Rewolucja przemysłowa	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny rewolucji przemysłowej – uwarunkowania i kierunki rozwoju przemysłu w Europie – pierwsze wielkie ośrodki przemysłowe w Europie – rozwój transportu – skutki gospodarcze i społeczne rewolucji przemysłowej – wynalazki XIX w. – elektryczność i początki telekomunikacji – znaczenie terminów: <i>fabryka, industrializacja, urbanizacja, kapitaliści, robotnicy, kapitalizm, proletariat</i> – postacie historyczne: James Watt, George Stephenson, Michael Faraday, Samuel Morse 	– charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji przemysłowej (wynalazki i ich zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktury społecznej i warunków życia) (XIX.2)	1

3. Nowe idee polityczne	<ul style="list-style-type: none"> – nowe ideologie: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm i komunizm – teoretycy nowych ideologii – aspekty gospodarcze i społeczno-polityczne nowych ideologii – narodziny ruchu robotniczego – czartyzm, związki zawodowe – znaczenie terminów: <i>ideologia, wolna konkurencja, petycja, strajk, związek zawodowy</i> – postacie historyczne: Adam Smith, Edmund Burke, Karol Marks 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia narodziny i pierwsze lata istnienia nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy) (XXIV.4) 	1
4. Przeciwno Świątemu Przymierzu	<ul style="list-style-type: none"> – powstanie dekabrystów w Rosji – rewolucja lipcowa we Francji – walka Greków i Belgów o niepodległość – przyczyny Wiosny Ludów – przebieg i skutki rewolucji lutowej we Francji – Wiosna Ludów w Prusach i krajach niemieckich – Wiosna Ludów w Cesarstwie Austriackim – Wiosna Ludów we Włoszech – wojna krymska – przyczyny, przebieg i skutki – znaczenie terminów: <i>warsztaty narodowe, parlament frankfurcki, uwłaszczenie chłopów</i> – postacie historyczne: car Mikołaj I, Ludwik Napoleona Bonaparte, car Aleksander II 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia związane z walką z porządkiem wiedeńskim, charakteryzuje przebieg Wiosny Ludów w Europie (XXI.1) 	1
Powtórzenie wiadomości i sprawdzian z rozdziału I			2
Rozdział II: Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim			
1. Po upadku Księstwa Warszawskiego	<ul style="list-style-type: none"> – podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim – sytuacja społeczno-gospodarcza Polaków w zaborach pruskim, austriackim i w Rzeczypospolitej Krakowskiej – reformy uwłaszczeniowe w zaborze pruskim – kultura polska i oświata w zaborach pruskim, austriackim i w Rzeczypospolitej Krakowskiej – znaczenie terminu: <i>ziemie zabrane</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie podział polityczny ziem polskich po kongresie wiedeńskim (XX.1) – omawia położenie Polaków w zaborach pruskim i austriackim, na obszarze ziem zabranych oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej (XX.4) 	1

	– postacie historyczne: Edward Raczyński, Tytus Działyński		
2. W Królestwie Polskim	<ul style="list-style-type: none"> – konstytucja Królestwa Polskiego – zasady ustrojowe i organy władzy – rola namiestnika Królestwa Polskiego i wielkiego księcia Konstantego – rozwój gospodarczy i reformy Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego – kultura i oświata w Królestwie Polskim – zmiany sytuacji politycznej w Królestwie Polskim – działalność opozycyjna i spiskowa (Towarzystwo Filomatów, Towarzystwo Filaretów, Towarzystwo Patriotyczne, Sprzysiężenie Podchorążych) – znaczenie terminów: <i>konspiracja, kaliszanie</i> – postacie historyczne: Franciszek Ksawery Drucki-Lubecki, książe Konstanty Romanow, Adam Jerzy Czartoryski, Walerian Łukasiewicz 	– charakteryzuje okres konstytucyjny Królestwa Polskiego – ustrój, osiągnięcia w gospodarce, kulturze i edukacji (XX.2)	1
3. Powstanie listopadowe	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny wybuchu powstania listopadowego – przebieg powstania i charakterystyka władz powstańczych – wojna polsko-rosyjska – wielkie bitwy powstania listopadowego – walki powstańcze poza Królestwem Polskim – przyczyny klęski powstania listopadowego – znaczenie terminów: <i>noc listopadowa, detronizacja, dyktator</i> – postacie historyczne: Piotr Wysocki, Ignacy Prądzyński, Emilia Plater, Józef Sowiński 	– przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania dla Polaków w różnych zaborach (XX.3)	1
4. Wielka Emigracja	<ul style="list-style-type: none"> – rozmiary i znaczenie Wielkiej Emigracji – stronnictwa polityczne polskiej emigracji i ich programy polityczno-społeczne (Komitet Narodowy Polski, Towarzystwo Demokratyczne Polskie, Hôtel Lambert, Gromady Ludu Polskiego) – wybitni Polacy na emigracji – twórcy, politycy, naukowcy – znaczenie terminów: <i>zsyłka, emisariusz, emigracja, amnestia</i> – postacie historyczne: Joachim Lelewel, Ludwik Mierostawski 	– charakteryzuje główne nurty oraz postacie Wielkiej Emigracji [...] (XX.5)	1

<p>5. Ziemie polskie po powstaniu listopadowym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – skutki powstania listopadowego w Królestwie Polskim – represje popowstaniowe – zmiany ustrojowe w Królestwie Polskim – początki rusyfikacji – polityka Rosji na ziemiach zabranych – działalność spiskowa po powstaniu listopadowym i rola emisariuszy – próba wzniesienia powstania narodowego w 1846 r. w zaborze pruskim, powstanie krakowskie – rabacja galicyjska i jej następstwa – znaczenie terminów: <i>Kościół greckokatolicki, Statut organiczny, noc paskiewiczowska, kontrybucja, katorga, praca organiczna, rabacja</i> – postacie historyczne: Szymon Konarski, Iwan Paskiewicz, Jakub Szela, Piotr Ściegienny, Edward Dembowski 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagañ i następstwa powstania dla Polaków w różnych zaborach (XX.3) – charakteryzuje [...] ruch spiskowy w kraju (XX.5); – omawia przyczyny i skutki powstania krakowskiego [...] (XXI.2) 	<p>1</p>
<p>6. Wiosna Ludów na ziemiach polskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przebieg i skutki Wiosny Ludów w Wielkopolsce – początki działalności polskich działaczy narodowych na Mazurach i Śląsku – przebieg i skutki Wiosny Ludów w Galicji – początki konfliktu polsko-ukraińskiego i jego następstwa – znaczenie hasła <i>Za wolność waszą i naszą</i> – udział Polaków w europejskiej Wiośnie Ludów – znaczenie terminu <i>serwituty</i> – postacie historyczne: Józef Lompa, Józef Bem, Henryk Dembiński 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny i skutki [...] Wiosny Ludów na ziemiach polskich (XXI.2) 	<p>1</p>
<p>7. Kultura polska doby romantyzmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kultura polska po rozbiorach – idee romantyzmu – osiągnięcia kultury polskiej doby romantyzmu – polski mesjanizm – początki badań historii Polski – znaczenie terminów: <i>racjonalizm, romantyzm, mesjanizm</i> – postacie historyczne: Fryderyk Chopin, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Andrzej Towiański, Artur Grottger 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne nurty oraz postacie Wielkiej Emigracji [...] (XX.5) 	<p>1</p>

Powtórzenie wiadomości i sprawdzian z rozdziału II			2
Rozdział III: Europa i świat po Wiośnie Ludów			
1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych – rozwój demograficzny, napływ imigrantów, osadnictwo i los rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej – dualizm gospodarczy i polityczny Stanów Zjednoczonych w połowie XIX w. – problem niewolnictwa i ruch abolicjonistyczny – przyczyny i przebieg wojny secesyjnej – skutki wojny domowej – znaczenie terminów: <i>abolicjonizm, secesja, Unia, Konfederacja, wojna totalna</i> – postać historyczna: Abraham Lincoln 	– prezentuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych (XXIII.2)	1
2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	<ul style="list-style-type: none"> – rola Piemontu w procesie jednoczenia Włoch – idee zjednoczenia Włoch Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego – przebieg wojny z Austrią i rola Francji w procesie jednoczenia Włoch – wyprawa „tysiąca czerwonych koszul” – zjednoczenie Włoch i powstanie Królestwa Włoch – koncepcje zjednoczenia Niemiec – rola Prus w procesie jednoczenia Niemiec – polityka Ottona von Bismarcka – wojny Prus z Danią i Austrią oraz ich znaczenie dla poszerzania wpływów pruskich w Niemczech – wojna prusko-francuska – okoliczności wybuchu, przebieg i skutki – proklamacja Cesarstwa Niemieckiego – Komuna Paryska – znaczenie terminów: <i>risorgimento, komunardzi, „czerwone koszule”</i> – postacie historyczne: Giuseppe Garibaldi, Camillo Cavour, Otto von Bismarck, Jarosław Dąbrowski 	– opisuje sytuację polityczną w Europie w drugiej połowie XIX wieku, w tym procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec (XXIII.1)	1

<p>3. Kolonializm w XIX wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny ekspansji kolonialnej w XIX w. – kolonizacja Afryki – polityka kolonialna w Azji – gospodarcza i społeczna rola kolonii w XIX w. – konflikty kolonialne – imperium kolonialne Wielkiej Brytanii – znaczenie terminu <i>kolonializm</i> – postacie historyczne: Cecil John Rhodes, królowa Wiktorja, Mahdi 	<p>– wyjaśnia przyczyny, zasięg i następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX wieku (XXIII.3)</p>	<p>1</p>
<p>4. Rozwój nowych ruchów politycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – demokratyzacja życia politycznego – rozwój ruchu robotniczego – narodziny nurtu socjaldemokratycznego – ideologia anarchistyczna – początki chrześcijańskiej demokracji – rozwój ideologii nacjonalistycznych – wpływ przemian cywilizacyjnych na proces emancypacji kobiet – znaczenie terminów: <i>społeczeństwo industrialne, anarchizm, solidaryzm społeczny, nacjonalizm, syjonizm, emancypacja, sufrażystki</i> – postać historyczna: papież Leon XIII 	<p>– wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXIII.4)</p>	<p>1</p>
<p>5. Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój nauk przyrodniczych – teoria ewolucji i jej znaczenie dla rozwoju nauki – rozwój medycyny i higieny w drugiej połowie XIX w. – odkrycia z dziedziny fizyki –promieniotwórczość pierwiastków – rozwój komunikacji i środków transportu – budowa wielkich kanałów morskich i ich znaczenie (Kanał Sueski i Panamski) – wpływ odkryć i wynalazków na życie codzienne w drugiej połowie XIX w. – postacie historyczne: Maria Skłodowska-Curie, Ludwik Pasteur, Karol Darwin, bracia Wright, Thomas Alva Edison, Guglielmo Marconi 	<p>– wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXIII.4)</p>	<p>1</p>

6. Kultura przełomu XIX i XX wieku	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost popularności literatury i prasy w XIX w. – nowe nurty w malarstwie i architekturze drugiej połowy XIX w. (impresjonizm, secesja) – początki kinematografii – narodziny kultury masowej – upowszechnienie sportu i kultury fizycznej – znaczenie terminów: <i>realizm, pozytywizm, naturalizm, impresjonizm, historyzm</i> – postacie historyczne: Joseph Conrad, Auguste Comte, Auguste Renoir, bracia Lumière, Pierre de Coubertain 	– wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXIII.4)	1
Powtórzenie wiadomości i sprawdzian z rozdziału III			2
Rozdział IV: Ziemie polskie po Wiośnie Ludów			
1. Ziemie polskie przed powstaniem styczniowym	<ul style="list-style-type: none"> – początki idei pracy organicznej na ziemiach polskich – odwilż posewastopolska w Rosji i Królestwie Polskim – manifestacje patriotyczne i „rewolucja moralna” – wzrost aktywności politycznej polskiego społeczeństwa – stronnictwa polityczne w Królestwie Polskim – „biali” i „czerwoni” – znaczenie terminów: „<i>rewolucja moralna</i>”, „<i>biali</i>”, „<i>czerwoni</i>”, <i>modernizacja</i> – postacie historyczne: Karol Marcinkowski, Aleksander Wielopolski, Andrzej Zamoyski 	– omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania, w tym „rewolucję moralną” 1861–1862 (XXII.1)	1
2. Powstanie styczniowe	<ul style="list-style-type: none"> – polityka A. Wielopolskiego i jego reformy – bezpośrednie przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego – wymowa i znaczenie manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego – przebieg i charakter walk powstańczych w Królestwie Polskim i na Litwie – rola dyktatorów i Rządu Narodowego – kwestia chłopska podczas powstania styczniowego – dekret cara o uwłaszczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania, w tym „rewolucję moralną” 1861–1862 (XXII.1) – dokonuje charakterystyki działań powstańczych z uwzględnieniem, jeśli to możliwe, przebiegu powstania w swoim regionie (XXII.2) 	1

	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie terminów: „<i>rewolucja moralna</i>”, <i>biali, czerwoni, branka, dyktator, państwo podziemne, wojna partyzancka</i> – postacie historyczne: Romuald Traugutt, Marian Langiewicz, Stanisław Brzóska 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim oraz porównuje z uwłaszczeniem w pozostałych zaborach (XXII.3) 	
3. Represje po powstaniu styczniowym	<ul style="list-style-type: none"> – represje wobec uczestników powstania styczniowego – likwidacja odrębności Królestwa Polskiego i polityka Rosji na ziemiach zabranych – polityka rusyfikacji urzędów i szkolnictwa – represje wobec Kościoła katolickiego i unickiego – zesłania powstańców i powstanie zabajkalskie – sposoby oporu Polaków przed polityką rusyfikacji – znaczenie terminów: <i>rusyfikacja, generał-gubernator, noc apuchtinowska, Uniwersytet Latający, tajne komplety, kibitka, trójlojalizm</i> – postacie historyczne: Aleksandr Apuchtin, Michaił Murawjow 	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza formy represji popowstaniowych (XXII.4) 	1
4. W zaborze pruskim i austriackim	<ul style="list-style-type: none"> – polityka germanizacji w zaborze pruskim – rugi pruskie, działalność Hakaty i Kulturkampf – autonomia Galicji i jej przejawy – polonizacja oświaty i rozwój kultury – postawy Polaków wobec polityki zaborców w zaborze pruskim i austriackim – świadomość narodowa Polaków pod zaborami i proces powstawania nowoczesnego narodu polskiego – znaczenie terminów: <i>rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna, Hakata, Kulturkampf, ustawa kagańcowa, stańczycy, strajk szkolny, germanizacja, rusyfikacja</i> – postacie historyczne: Mieczysław Ledóchowski, Michał Drzymała, Maria Konopnicka 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej – [...] germanizacja (Kulturkampf), autonomia galicyjska (XXIV.1) – opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców – trójlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy (XXIV.2) – opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIV.3) 	1

5. Rozwój gospodarczy ziem polskich	<ul style="list-style-type: none"> – przemiany gospodarcze i społeczne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. – specyfika sytuacji gospodarczej poszczególnych zaborów. – inne narodowości na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej – postęp cywilizacyjny na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. – znaczenie terminów: <i>emigracja zarobkowa, ziemiaństwo</i> – postacie historyczne: Hipolit Cegielski, Ignacy Łukasiewicz, Franciszek Stefczyk 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców – trójlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy (XXIV.2) – opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIV.3) 	1
6. Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	<ul style="list-style-type: none"> – okoliczności narodzin nowych ruchów politycznych na ziemiach polskich – założenia programowe i działalność partii socjalistycznych, nacjonalistycznych i ludowych, – podziały na polskiej scenie politycznej na przełomie XIX i XX w. – znaczenie terminów: <i>internacjonalizm, solidaryzm narodowy</i> – postacie historyczne: Ludwik Waryński, Józef Piłsudski, Róża Luksemburg, Roman Dmowski 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia narodziny i pierwsze lata istnienia nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy) (XXIV.4) 	1
7. Organizacje niepodległościowe na początku XX wieku	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich oraz jej kontekst narodowy i społeczny – przebieg rewolucji lat 1905–1907 – stosunek polskich ugrupowań politycznych do rewolucji 1905–1907 – postawa Polaków w przededniu Wielkiej Wojny – orientacja proaustriacka i prorosyjska – ich oczekiwania polityczne i najważniejsi działacze – powstanie organizacji niepodległościowych (Polska Organizacja Wojskowa, Polskie Drużyny Strzeleckie, Związek Strzelecki) – znaczenie terminu: <i>organizacja paramilitarna</i> – postacie historyczne: Józef Mirecki, Stefan Okrzeja 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia społeczne i narodowe aspekty rewolucji w latach 1905–1907 (XXIV.5) – charakteryzuje spór orientacyjny w latach 1908–1914 (XXIV.6) 	1
8. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	<ul style="list-style-type: none"> – program polskiego pozytywizmu i jego teoretycy – znaczenie pracy organicznej i pracy u podstaw dla społeczeństwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIV.3) 	1

	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost popularności powieści i malarstwa historycznego – wyodrębnienie się i charakterystyka polskiej inteligencji – polskie szkoły historyczne i ich odmienne stanowiska w sprawie dziejów Polski – Młoda Polska i jej wkład w rozwój kultury polskiej przełomu wieków – znaczenie terminów: <i>modernizm, Młoda Polska, katastrofizm, symbolizm</i> – postacie historyczne: Eliza Orzeszkowa, Bolesław Prus, Henryk Sienkiewicz, Jan Matejki, Stanisław Wyspiański 		
Powtórzenie wiadomości i sprawdzian z rozdziału IV			2
Rozdział V: I wojna światowa			
1. Świat na drodze ku wojnie	<ul style="list-style-type: none"> – rola nowych mocarstw (Stany Zjednoczone, Niemcy i Japonia) w zmianie układu sił na świecie – wojna rosyjsko-japońska i jej znaczenie – wyścig zbrojeń – nowe rozwiązania techniczne w służbie armii – narastanie konfliktów politycznych, gospodarczych i militarnych między mocarstwami europejskimi – powstanie trójprzymierza i trójporozumienia – wojny bałkańskie i ich skutki – znaczenie terminów: <i>trójprzymierze, trójporozumienie, kocioł bałkański</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia najważniejsze konflikty pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX wieku (XXV.1) – wymienia główne przyczyny wojny – polityczne i gospodarcze, pośrednie i bezpośrednie (XXV.2) 	1
2. Na frontach I wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – rola zamachu w Sarajewie dla losów Europy – działania na froncie zachodnim (bitwy nad Marną, pod Ypres, o Verdun, nad Sommą) – działania wojenne na morzach i ich znaczenie dla przebiegu wojny – okoliczności przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny – zakończenie działań wojennych – traktat brzeski, rozejm w Compiègne – znaczenie terminów: <i>wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, państwa centralne, nieograniczona wojna podwodna</i> – postać historyczna: arcyksiążę Franciszek Ferdynand 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny wojny – polityczne i gospodarcze, pośrednie i bezpośrednie (XXV.2) – omawia specyfikę działań wojennych: wojna pozycyjna, manewrowa, działania powietrzne i morskie (XXV.3) – charakteryzuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej (XXV.4) 	1

<p>3. I wojna światowa na ziemiach polskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> – postawy Polaków w sytuacji nadchodzącej wojny – przebieg walk na froncie wschodnim (bitwy pod Tannenbergiem i Gorlicami) – działania I Kompanii Kadrowej i Legionów Polskich – kryzys przysięgowy i jego znaczenie – działalność polskich formacji zbrojnych u boku Rosji – powstanie Błękitnej Armii – znaczenie terminów: <i>Legiony Polskie, kryzys przysięgowy</i> – postacie historyczne: Józef Haller, Ignacy Jan Paderewski 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny, wymienia prace państwowotwórcze podczas wojny (XXVI.3) 	<p>1</p>
<p>4. Rewolucje w Rosji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lutowej w Rosji – konflikt wewnętrzny w okresie dwuwładzy (działalność Lenina, ogłoszenie tzw. tez kwietniowych) – rewolucja październikowa i jej skutki – wojna domowa i interwencje sił ententy – następstwa polityczne i międzynarodowe rewolucji bolszewickiej i wojny domowej – znaczenie terminów: <i>mienszewicy, bolszewicy, biali, czerwoni, dyktatura proletariatu, Czeka</i> – postacie historyczne: Aleksander Kiereński, Włodzimierz Lenin, Lew Trocki, Feliks Dzierżyński 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rewolucję i wojnę domową w Rosji (XXV.5) 	<p>1</p>
<p>5. Sprawa polska podczas I wojny światowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – postawa państw zaborczych wobec sprawy polskiej – Akt 5 listopada i jego znaczenie dla sprawy polskiej – stanowisko państw ententy w sprawie polskiej – znaczenie orędzie prezydenta T.W. Wilsona dla sprawy polskiej – udział Polaków w obradach konferencji pokojowej w Paryżu i jej decyzje w kwestii ziem polskich – znaczenie terminów: <i>Akt 5 listopada, Rada Regencyjna, linia Curzona</i> – postacie historyczne: Thomas Woodrow Wilson, Władysław Grabski 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu wojny (XXVI.1) – omawia umiędzynarodowienie sprawy polskiej: akt 5 listopada 1916 roku, rolę USA i rewolucji rosyjskich, deklarację z 3 czerwca 1918 roku (XXVI.2) – ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny, wymienia prace 	<p>1</p>

		państwotwórcze podczas wojny (XXVI.3)	
Powtórzenie wiadomości i sprawdzian z rozdziału V			2
Rozdział VI: Świat w okresie międzywojennym			
1. Świat po I wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> – skutki społeczne, ekonomiczne i polityczne I wojny światowej – traktat wersalski i traktaty pokojowe z państwami centralnymi oraz ich postanowienia – powstanie Ligi Narodów i jej znaczenie w okresie międzywojennym – powstanie nowych lub odzyskanie niepodległości przez narody europejskie (Polska, Czechosłowacja, Królestwo SHS, Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia, Irlandia) – konferencja w Locarno i jej postanowienia – wielki kryzys gospodarczy – przyczyny i jego skutki polityczne – znaczenie terminów: <i>system wersalski, mały traktat wersalski, demilitaryzacja, plebiscyt, Liga Narodów, czarny czwartek, New Deal, europeizacja</i> – postacie historyczne: Mustafa Kemal Atatürk, Franklin Delano Roosevelt 	– charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej oraz traktatu w Locarno; ocenia funkcjonowanie Ligi Narodów i ład wersalski (XXVII.2)	1
2. Narodziny faszystów	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny powojennego kryzysu demokracji – narodziny i rozwój włoskiego faszystowskiego (ideologia, działalność partii faszystowskiej) – okoliczności przejęcia władzy przez B. Mussoliniego i budowa państwa totalitarnego – powstanie i rozwój niemieckiego narodowego socjalizmu (ideologia, działalność partii narodowosocjalistycznej) – okoliczności przejęcia władzy przez A. Hitlera, budowa państwa i społeczeństwa totalitarnego w Niemczech – represje i zbrodnie nazistów w pierwszych latach sprawowania władzy w Niemczech – faszyzm i autorytaryzm w innych państwach europejskich 	– charakteryzuje oblicza totalitaryzmu (włoskiego faszystowskiego, niemieckiego narodowego socjalizmu [...]): ideologię i praktykę (XXVII.3)	1

	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie terminów: <i>faszizm, marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), system monopartyjny, indoktrynacja, totalitaryzm, autorytaryzm, antysemityzm, ustawy norymberskie, „noc kryształowa”</i> – postacie historyczne: Benito Mussolini, Adolf Hitler, Josef Goebbels 		
3. ZSRS – imperium komunistyczne	<ul style="list-style-type: none"> – ekspansja terytorialna Rosji Radzieckiej – utworzenie ZSRS – okoliczności przejęcia władzy przez J. Stalina i metody jej sprawowania – funkcjonowanie gospodarki w ZSRS w okresie międzywojennym – terror komunistyczny i wielka czystka – propaganda komunistyczna – stosunki sowiecko-niemieckie w okresie międzywojennym i znaczenie współpracy tych państw – powstanie, cele i działalność Kominternu – znaczenie terminów: <i>stalinizm, NKWD, kult jednostki, wielka czystka, komunizm wojenny, Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja, gospodarka planowa, Gułag, łagry, Komintern</i> – postać historyczna: Józef Stalin 	– charakteryzuje oblicza totalitaryzmu ([...] systemu sowieckiego): ideologię i praktykę (XXVII.3)	1
4. Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym	<ul style="list-style-type: none"> – przemiany społeczne i obyczajowe po I wojnie światowej – przemiany w modzie i życiu codziennym – rozwój nauki i techniki (wynałazki, środki transportu publicznego, motoryzacja, kino, radio, telewizja) – kultura masowa i jej wpływ na społeczeństwo – nowe kierunki w architekturze i sztuce – znaczenie terminów: <i>emancypacja, kultura masowa, mass media, produkcja taśmowa, indoktrynacja, funkcjonalizm</i> – postacie historyczne: Orson Wells, Charlie Chaplin 	– opisuje kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny (XXVII.1)	1
5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> – militaryzacja Niemiec i jej konsekwencje – ekspansja Japonii na Dalekim Wschodzie – polityka zagraniczna Włoch 	– omawia japońską agresję na Dalekim Wschodzie (XXXI.1)	1

	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie zbliżenia politycznego Włoch, Niemiec i Japonii – wojna domowa w Hiszpanii i jej kontekst międzynarodowy – okoliczności <i>Anschlusu</i> Austrii – polityka ustępstw Zachodu wobec Niemiec – konferencja w Monachium i jej następstwa – Europa w przededniu wojny – aneksja Czechosłowacji, zajęcie Kłajpedy przez III Rzeszę – znaczenie terminów: <i>remilitaryzacja, Anschluss, państwa osi, appeasement, aneksja</i> – postacie historyczne: Francisco Franco, Neville Chamberlain 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia ekspansję Włoch i wojnę domową w Hiszpanii (XXXI.2) – opisuje politykę hitlerowskich Niemiec – rozbijanie systemu wersalsko-lokarneńskiego: od remilitaryzacji Nadrenii do układu w Monachium (XXXI.3) – charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera (XXXI.4) 	
Powtórzenie wiadomości i sprawdzian z rozdziału VI			2
Rozdział VII: Polska w okresie międzywojennym			
1. Odrodzenie Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> – sytuacja ziem polskich pod koniec I wojny światowej – powstanie lokalnych ośrodków polskiej władzy: Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie, Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu i Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej w Lublinie – powrót J. Piłsudskiego z Magdeburga i przejęcie władzy – powołanie i pierwsze reformy rządów J. Moraczewskiego i I.J. Paderewskiego – początki odbudowy państwowości polskiej – trudności w unifikacji państwa – znaczenie terminów: <i>Naczelnik Państwa, unifikacja</i> – postacie historyczne: Ignacy Daszyński, Jędrzej Moraczewski 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej – od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do „Małej Konstytucji” (XXVIII.1) – charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń oraz dziedzictwa zaborowego (XXIX.1) 	1
2. Walka o granicę wschodnią	<ul style="list-style-type: none"> – spór o kształt odrodzonej Polski – koncepcje granic i koncepcje państwa R. Dmowskiego i J. Piłsudskiego – konflikt polsko-ukraiński o Galicję Wschodnią – wojna polsko-bolszewicka (wyprawa na Kijów, Bitwa Warszawska, pokój w Rydze i jego postanowienia) – problem Litwy Środkowej, „bunt” gen. L. Żeligowskiego i jego skutki 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia proces wykuwania granic: wersalskie decyzje a fenomen Powstania Wielkopolskiego i powstań śląskich (zachód) – federacyjny dylemat a inkorporacyjny rezultat (wschód) (XXVIII.2) 	1

	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie terminów: <i>koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Orłęta Lwowskie, „cud nad Wisłą”, linia Curzona, bunt Żeligowskiego</i> – postacie historyczne: Symon Petlura, Wincenty Witos, Tadeusz Rozwadowski, Lucjan Żeligowski 	– opisuje wojnę polsko-bolszewicką i jej skutki (pokój ryski) (XXVIII.3)	
3. Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej	<ul style="list-style-type: none"> – przebieg i skutki powstania wielkopolskiego – zaślubiny z morzem i odzyskanie Pomorza przez Polskę – przyczyny, przebieg i skutki I i II powstania śląskiego – wyniki plebiscytu na Górnym Śląsku – wyniki plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu – konflikt z Czechosłowacją o Śląsk Cieszyński – znaczenie terminów: <i>Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa na Górnym Śląsku, plebiscyt, Polski Komisariat Plebiscytowy</i> – postacie historyczne: Józef Dowbor-Muśnicki, Wojciech Korfanty 	– przedstawia proces wykuwania granic: wersalskie decyzje a fenomen Powstania Wielkopolskiego i powstań śląskich (zachód) – federacyjny dylemat a inkorporacyjny rezultat (wschód) (XXVIII.2)	1
4. Rządy parlamentarne	<ul style="list-style-type: none"> – postanowienia małej konstytucji z 1919 r. – ustrój II Rzeczypospolitej w świetle konstytucji marcowej z 1921 r. – elekcja G. Narutowicza na prezydenta i jego zabójstwo – rząd W. Grabskiego i jego reformy – polska scena polityczna przed zamachem majowym – charakterystyka rządów parlamentarnych w latach 1919–1926 – znaczenie terminów: <i>sejm ustawodawczy, mała konstytucja, konstytucja marcowa, kontrasygnata, Zgromadzenie Narodowe, system parlamentarny, czynne i bierne prawo wyborcze</i> – postacie historyczne: Gabriel Narutowicz, Stanisław Wojciechowski 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej – od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do „Małej Konstytucji” (XXVIII.1) – charakteryzuje ustrój polityczny Polski na podstawie konstytucji marcowej z 1921 roku (XXIX.2) 	1
5. Zamach majowy i rządy sanacji	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny i przejawy kryzysu rządów parlamentarnych w II Rzeczypospolitej – przebieg i skutki zamachu majowego – wybór I. Mościckiego na prezydenta – wzmocnienie władzy wykonawczej poprzez wprowadzenie noweli sierpniowej i konstytucji kwietniowej z 1935 r. 	– omawia kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce – przyczyny, przebieg i skutki przewrotu majowego (XXIX.3)	1

	<ul style="list-style-type: none"> – stosunek rządów sanacyjnych do opozycji politycznej (proces brzeski, wybory brzeskie) – śmierć J. Piłsudskiego i rywalizacja o władzę w obozie sanacji – polski autorytaryzm na tle europejskim – znaczenie terminów: <i>przewrót majowy, piłsudczycy, sanacja, autorytaryzm, nowela sierpniowa, rządy pułkowników, BBWR, Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, konstytucja kwietniowa</i> – postacie historyczne: Ignacy Mościcki, Walery Sławek, Władysław Sikorski 	– opisuje polski autorytaryzm – rządy sanacji, zmiany ustrojowe (konstytucja kwietniowa z 1935 roku) (XXIX.4)	
6. Gospodarka II Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> – problemy gospodarki II RP (różnice w rozwoju gospodarczym ziem polskich, trudności w ich integracji, podział na Polskę A i B) – reforma rolna w okresie międzywojennym – oczekiwania, trudności i stopień realizacji – reformy gospodarcze dwudziestolecia międzywojennego – reformy W. Grabskiego (walutowa) i E. Kwiatkowskiego (budowa COP) – wielki kryzys gospodarczy w Polsce – znaczenie terminów: <i>magistrala węglowa, reforma walutowa, reforma rolna, Centralny Okręg Przemysłowy</i> – postać historyczna: Eugeniusz Kwiatkowski 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, a zwłaszcza powstanie Gdyni, magistrali węglowej i Centralnego Okręgu Przemysłowego (XXX.3) – omawia skutki światowego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich (XXX.2) 	1
7. Społeczeństwo odrodzonej Polski	<ul style="list-style-type: none"> – struktura społeczna, narodowościowa i wyznaniowa II Rzeczypospolitej – polityka II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych – rozwój szkolnictwa w II Rzeczypospolitej – znaczenie terminów: <i>asymilacja narodowa, asymilacja państwowa, getto ławkowe, numerus clausus, analfabetyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje społeczną, narodowościową i wyznaniową strukturę państwa polskiego (XXX.1) – podaje najważniejsze osiągnięcia [...] naukowe Polski w okresie międzywojennym (XXX.4) 	1
8. Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> – osiągnięcia polskiej nauki (filozofia, matematyka, chemia) – dorobek i twórcy polskiej kultury w dwudziestoleciu międzywojennym (literatura, poezja, malarstwo, architektura) – rozwój polskiej kinematografii 	– podaje najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym (XXX.4)	1

	<ul style="list-style-type: none"> – postacie historyczne: Stefan Banach, Hugo Steinhaus, Florian Znaniecki, Tadeusz Kotarbiński, Stefan Żeromski, Władysław Reymont, Zofia Nałkowska, Maria Dąbrowska, Witold Gombrowicz, Bruno Schulz, Julian Tuwim, Stanisław Ignacy Witkiewicz 		
9. II Rzeczpospolita na arenie międzynarodowej	<ul style="list-style-type: none"> – sytuacja międzynarodowa odrodzonego państwa na początku lat dwudziestych – sojusze z Francją i Rumunią – znaczenie układów w Rapallo i Locarno dla międzynarodowej pozycji Polski – założenia polityki równowagi i „równych odległości” – relacje Polski z Niemcami i ZSRR (traktat o nieagresji z ZSRR, deklaracja o niestosowaniu przemocy z Niemcami) – znaczenie terminów: <i>polityka prometejska</i>, <i>Międzymorze</i>, <i>polityka równowagi i „równych odległości”</i>, <i>wojna prewencyjna</i> – postać historyczna: Józef Beck 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi) (XXIX.5) 	1
10. Polska w przededniu II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – postawa Polski wobec decyzji konferencji monachijskiej – zajęcie Zaolzia przez Polskę – niemieckie żądania wobec Polski – stanowisko władz polskich wobec roszczeń Hitlera – zacieśnienie współpracy Polski z Francją i Wielką Brytanią – pakt Ribbentrop–Mołotow i jego konsekwencje – postawa społeczeństwa polskiego wobec zagrożenia wybuchem wojny – postacie historyczne: Joachim von Ribbentrop, Władysław Mołotow 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi) (XXIX.5) – charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera (XXXI.4) – wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop–Mołotow (XXXI.5) 	1
Powtórzenie wiadomości i sprawdzian z rozdziału VII			2